

11 november 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C. de Jongh, advocaat te 's-Gravenhage,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [jaartal], datum van overlijden onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot zijn uittreden in [jaartal] verbonden aan de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 mei 2015.

Op 9 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

Op 14 oktober 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Jong.

Namens de Congregatie is verschenen Overste [naam].

De Klachtencommissie heeft voorts kennis genomen van de na de zitting door mr. De Jong verstuurd e-mail, d.d. 16 oktober 2016 alsmede de reactie daarop van Overste [naam] d.d. 19 oktober 2015.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is de oudste van [aantal] kinderen in een liefdevol katholiek gezin. Klagers vader had een drukke praktijk als [beroep]. Klagers moeder hielp in de [werkplek]. Na de [vakantie] in [jaartal] werd klager, zonder daarop goed te zijn voorbereid, naar het [pensionaat] in [plaats] gestuurd. Klager 'stockte' in zijn slaap wat inhoudt dat hij op knieën en ellenbogen met het kussen tussen zijn armen voor- en achterwaartse bewegingen maakte. De ouders van klager hadden dit besproken met het pensionaat. Om de geluidsoverlast voor andere kinderen zoveel mogelijk te beperken kreeg klager een bed in de hoek van de slaapzaal, in de buurt van de plaats van de surveillanten. Aangeklaagde was daar een van. Vrijwel direct na zijn aankomst op het pensionaat werd klager meerdere keren per week 's

nachts betast door aangeklaagde. Aangeklaagdes hand ging onder de dekens en hij friemelde aan het geslachtsdeel van klager. Voor zover klager zich herinnert, gebeurde dit omstreeks het tijdstip dat de fraters naar bed gingen. Klager kan zich niet herinneren dat aangeklaagde geluid maakte als klager werd betast en hij weet ook niet meer of hij een erectie kreeg. Waarschijnlijk was klager op dat moment nog te jong om een erectie te krijgen. Klager weet nog dat hij verstijfd van angst in bed lag en zijn gezicht van aangeklaagde afwendde.

Na ongeveer een jaar werd klager door aangeklaagde op zondag uit de klas gehaald onder het mom dat hij hem moest helpen met het klaarmaken van bonnen voor de kiosk op het internaat. De eerste keer werd hij meegenomen naar een aparte kamer waar het warm was. Aangeklaagde zei dat klager maar wat uit moest doen omdat het zo warm was. Klager werd door aangeklaagde aangemoedigd om zich uit te kleden, op zijn onderbroek na. Klager vond het gênant, maar hij deed wat hem gezegd werd. Nadat hij zich had uitgekleded, vroeg aangeklaagde hem om bij hem op schoot te gaan zitten met zijn rug naar aangeklaagde toe. Klager werd gestreeld door aangeklaagde en aangeklaagde stopte zijn hand in de onderbroek van klager om weer te friemelen aan en te spelen met klagers geslachtsdeel. Dit gebeurde ongeveer eens per maand. Iedere keer als klager uit de klas werd gehaald, was dezelfde frater surveillant. Klager denkt daardoor dat het was afgesproken tussen aangeklaagde en die frater. Klager geneerde zich elke keer als hij uit de klas werd geroepen. Tegen het einde van de periode op het pensionaat ging aangeklaagde op zo'n zondag op bed liggen terwijl klager op een ander bed zat. Aangeklaagde trok zijn pij omhoog en zijn onderbroek naar beneden en begon te masturberen. Klager weet niet meer of aangeklaagde klaarkwam. Het misbruik heeft plaatsgevonden in de periode van [jaartal-jaartal].

Op een van de laatste dagen nam aangeklaagde klager mee naar een Mariabeeld. Aangeklaagde nam klager op schoot en vroeg vergiffenis aan Maria en hij beloofde dat hij er niets over zou zeggen. Aangeklaagde zei tegen klager dat Maria hem vroeg hetzelfde aan klager te vragen.

2.2. Tot zijn 24^e levensjaar heeft klager gezwegen over het misbruik. Toen hij 24 jaar was, vertelde hij het zijn moeder. Zij kon er niet veel mee. De aanleiding om het te vertellen was dat klager toenemende last had van angstaanvallen, transpireren in gezelschap en claustrofobie. Klager heeft het HBS B diploma behaald. Daarover heeft hij [aantal] jaar gedaan vanwege problemen met de concentratie. Klager wilde [beroep] worden, evenals zijn vader, en ging [naam opleiding] studeren. Klager ervoer voortdurend innerlijke onrust en stopte met zijn studie. Klager ging daarop werken in de [sector].

Een paar jaar nadat klager zijn echtgenote leerde kennen, heeft hij haar over het misbruik verteld. Vlak erna ging hij in therapie, gedurende ruim twee jaar. De psychische klachten werden klager teveel. De klachten zijn nooit helemaal verdwenen. Om zijn angstaanvallen te controleren, kreeg hij medicatie. Met die medicatie is hij inmiddels gestopt.

Klager is intelligent, toch is hij achtergebleven bij zijn broer en zus. Klager is ervan overtuigd dat het misbruik hiervan de oorzaak is.

2.3. Klager vindt het belangrijk bekend wordt dat het pensionaat waar klager op gezeten heeft een van de plaatsen is bij seksueel misbruik plaatsvond. Ook wil hij aantonen hoe omvangrijk het misbruik is binnen de kerk.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is in [jaarta] uitgetreden. Hij is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn reactie opgemerkt dat hij de klacht aannemelijk acht door de ondersteunende bewijzen. [naam] heeft namens de congregatie excuses aangeboden voor hetgeen klager is aangedaan. Ter zitting heeft [naam] te kennen gegeven dat aangeklaagde vaker op dezelfde manier te werk ging. Voorts heeft [naam] opgemerkt dat hij het moedig vindt van klager dat hij de klacht heeft doorgezet.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer achtenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Klager is in de periode van [jaartal] tot [jaartal] meerdere keren per week betast door aangeklaagde. Aangeklaagde ging met zijn hand onder de dekens en friemelde aan het geslachtsdeel van klager. Ook moest klager ongeveer eens per maand bij aangeklaagde komen. Hij moest zich dan op zijn onderbroek na uitkleden en bij aangeklaagde op schoot zitten met zijn rug naar hem toe. Klager werd gestreeld door aangeklaagde en vervolgens stopte aangeklaagde zijn hand in de onderbroek van klager om te friemelen aan en te spelen met klagers geslachtsdeel. Tegen het einde van klagers tijd op het pensionaat heeft aangeklaagde ten overstaan van klager gemasturbeerd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt klagers verklaring ondersteund door een verklaring van zijn [familielid]. Deze heeft verklaard dat klager hem in de jaren tachtig verteld heeft over het seksueel misbruik in het internaat.

Voorts heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de ten aanzien van aangeklaagde gegeven adviezen met zaaknummer 2010 T185(1), 2011 T310, 2012 T659 en 2013 W1103(1)(2)(3), strekkende tot gegrondverklaring van de klacht. Tussen de verklaringen van de in die zaken optredende klagers en onderhavige klacht zijn overeenkomsten. Dit heeft Overste [naam] ter zitting bevestigd.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik gezag en gelet op de afhankelijkheidsrelatie waarin klager jegens aangeklaagde verkeerde hoogst kwalijk is. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Nu aangeklaagde is overleden zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door namens de Congregatie het leed van klager te erkennen en spijt betuigen.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 november 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. H.L. Miedema, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.